

EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelősszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként szombaton.

Előfizetési ára: egész évre 240 Lei, fél évre 120 Lei, egyes szám 10 Lei.

Szerkesztőség: Satu-Mare (Szatmár) Református lelkészi hivatal, a hová a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény küldendő. Kiadóhivatal: Oradea (Nagyvárad) Strada Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 14. szám. Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések díja, reklamációk Konrád Géza címére Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 14. küldendő.

Megkezdődött tehát ismét

egy új iskolai esztendő az oktatás egész vonalán és vele a gondnak és gyötrődésnek új esztendeje kezdődött meg gyermekre, szülőre, tanítókra, iskolákra, anyaszentegyházunkra.

Munkát, feladatot, kötelességet jelentett az új iskolai év eddig is minden tanulóra, de jó néhány év óta sokkal többet jelent. Az iskola szó valamikor vidám fogalmat fedett, különösen azok előtt, kik ambícióval törtek előre a tudás ösvényén. És ma éppen ezek szívében sötét, borongó hangulatot ébreszt. A legbuzgóbb tudásvágy is kielégítetlen marad, mert az idő legnagyobb részét a nem értett nyelv foglalja le és mert nem értett nyelven nem lehet elcsajátítani a művelődésnek az elemeit sem. Amikor az elemi iskolában napról-napra két-három tárgyból ismeretlen szövegeket kell alig sejtett értelemmel megtanulniok, vagy a középiskolában a latin, német, vagy francia penzumokat románra fordítaniok, bizony napról-napra gyötrődés a gyermek és ifjú élete. És amint így látjuk őket, a mi szívünket is emészti a kérdés: mi lesz ebből a gondterhelt, örülni rá sem érő, meggyötört ifjúságból? Vajjon lesz-e belőle öröme, haszna az államnak, mely életüket már a legboldogabb korban megvénitette?

A gyermekkel együtt hordja a gondokat a szülő, ki szinte vele szenved gyermekével. Amellett állandóan foglalkoztatja a tépelődő kérdés: mi célja van gyermekei taníttatásának, különösen tovább taníttatásának? Tudást, műveltséget hézagosan szerez, pálya alig nyílik már előtte: miért akkor a sok esztendő és a ráköltött vagyoni.

A tanítókat, kiknek deresedő fejjel is szinte napról-napra, óráról-órára újra tanulni kell, az élet gondja sújtja: a megélhetés, a kicsire vágott mindennapi falat kenyér biztosítása.

Az iskolák, iskolafenntartók előtt ott van az alig elhordozható feladat: az intézet fenntartása, életüknek akadály nélkül való továbbgördítése. Pedig, ha anyagi gondok nem ter-

helnék, akkor is számtalan gát állana nap, mint nap előttük. Az állami tanterv keresztülhajtása, a tanulók felvételének korlátozása, az államnyelvnek a szünetekre is kötelezővé tétele mind olyan intézkedések, melyeknek lehetetlen nem látni a célját.

Itt van végül egész anyaszentegyházunk, melynek egyformán fáj mindegyik gondja, baja és melynek viselnie kell iskoláiért a felelősséget. Vállalnia kell azok megtartásáért fenn és lenni, az egész vonalon minden egyházközségben. Nem lehet az, hogy számtalan iskolát jóformán a tanító tartson fenn a maga nyomorúsága, életének és családjának feláldozása árán. De az sem lehet, hogy középiskoláink megmaradása csupán néhány lelkes, lángoló hevű, de csak önmagát emészto lélek gondja, küzdelme és gyötrődése legyen!

Az anyagi eszközök előteremtésére még mindig nem sikerült megtalálni a kellő és lehetőleg igazságos módot és alapot. A kulturtaxa jelen mértéke alig több a semminél és mégis nehezen beszédhető, mert még mindig nem igazságos. Egyelőre az államsegéllyel biztatjuk magunkat és ezért mintha ezt a gondot sokan letették volna vállukról, pedig ez terhelni fog ezutánra is, még az államsegély kiutalása esetén is, ami semmi esetre sem fogja minden szükségletünket biztosítani. Most az egyházmegyék gyűlései előtt hadd legyen e néhány sor emlékeztető. Foglalkozzanak vele a gyűlések, de nem a negáció alapján, hanem keresve a módokat a helyes megoldás felé.

Végül nem tudom elhallgatni a legfájdalmasabb jelenségeket, a legszomorubb valóságot. Ebben az iskolai évben már egyetlen egy magyar tagozat sem nyílt meg az állami iskolákban. Sőt szinmagyar vidékeken, községekben is egészen elnémult az iskolákban a magyar szó és a magyar gyermek nem tanulhatja többé az anyanyelvét. Ime a békeszerződés, a törvény, az ígéretek és a kormánnyal való barátság eredménye. Nem a földreform igazságtalan vagy tendenciózus végrehajtása, nem a hivatalokban

az államnyelv kizárólagos használata, nem az egyéni, vagy helyi sérelmek, hanem ez a legnagyobb veszedelem fajunkra és nemzetünkre. Mi lesz azokból a gyermekekből, akik most lépték át az iskola küszöbét? Nem jó ezen a kérdésen gondolkozni és nem jó rá feleletet adni. Pedig mégis gondolkozni kell, mert a feleletet ugyanis halljuk, meg kell hallanunk! De ennek a feleletnek valóra válni nem szabad! Szomorú, hogy erről a már a múlt évben látott és tapasztalt tényről mindenféle paktálás alkalmával megfélemedtek. Még azonban mindig van mód a mulasztást jóvátenni. Egyházunk és kisebbségünk vezetői megtalálhatják a hangot, melyen megértethetik, hogy ne essék a kormány itt sem abba hibába, melyet annyiszor bűnűl rótt fel a multnak.

Debreczeni István.

Belmisszió

Legközelebbi feladataink.

Az őszi beálltával elkövetkezik az intenzívebb pásztori munkálkodás ideje. Hívünk jó részét kevésbé foglalják el a hajsoló élet terhei; régóta ez az idő a legalkalmasabb a lelkiek felé irányításra. Nekünk minden eszközt meg kell ragadnunk, hogy ezt az időt fel- és kihasználhassuk. A már legnagyobb részt megkezdett belmissziói munkában egy lépéssel előbb kell mennünk.

Az első feladatunk a vasárnapi iskola továbbfejlesztése. Ha van még lekipásztort, kinek mind- ezideig nincs vasárnapi iskolája, egy nappal se halogassa többé, mert nemcsak mulasztást követ el, hanem sokat árt vele szomszéd lekipásztortársának, ki már régen vezet vasárnapi iskolát. Megnehezíti annak a munkáját - a saját gyülekezetében. Minden jó ügynek és így ennek is vannak ellenségei, akik rendszerint a papnak is ellenségei és olyan szeretettel hivatkoznak rá: miért akarja ezt a tiszteletes ur, mikor másutt se csinálják. Sőt megtörtént, hogy a mindenható csendőrorrmester is erre hivatkozott, idézve a környék egyik lelkészét és ebből is irredentizmust akart kovácsolni a kötelességét végző pásztorra.

A vasárnapi iskolában egyik legnagyobb és legnehezebb munka vasárnapi iskolának a gyermekek által való megszerettetése. Ezt első sorban a vezető szeretete által és az órák kedves, üdítő lefolyása által lehet elérni, de külső eszközök is nagyban hozzájárulhatnak. Ilyenek a szorgalomra buzdító apró kis ajándékok, iratkák, képek stb. osztogatása, a szorgalmasabbaknak ezáltal való megjutalmazása. Erre a célra szereztünk be több ezer kis képes bibliai szemelvényt, u. m. az evan-

geliumokat, az apostolok cselekedeteit és a zsoltárok könyvét, melyeket olcsó áron tudunk vasárnapi iskoláink rendelkezésére bocsátani. Ha az ebbe fektetett jelentős összeg felszabadul, szép, színes bibliai felirású képeket fogunk beszerezni és más hasonló eszközökről is gondoskodunk.

Másik lépés a belmisszió terén az ifjúsági bibliakörök megszervezése. Ezen a télen ez legyen az egyik legfőbb teendőnk. Valamikor — megvallom — azt hittem, hogy ez csak akkor lesz könnyen kivihető, ha majd a vasárnapi iskolából egy új, hívőbb fiatalság fog kikerülni. Ma azonban tapasztalatok által győződtem meg róla, hogy ez a hívő fiatalság már is megvan. Vannak mindkét nembeli ifjúságunk között, kik nemcsak örömmel fogadják a kezdeményezést, hanem valóssággal vágnak utána, sőt nem egyszer ők maguk keresik fel a lekipásztort, hogy foglalkozzék velük, vagy egyenesen azzal a kéréssel, hogy mikor fogják megalakítani a bibliakört? Ezeket a vágyakat ki kell elégíteni. Meg kell ragadni az alkalmat, melyet Isten a lelkek csudálatos, de általános ébredésében nyújt drága ajándéknak nekünk. Legközelebb erről a munkáról külön is szólni fogunk, de szívesen állunk mindenkinek segítségére, levélben, vagy a lehetőség szerint személyesen is.

A harmadik feladat a vallásos estélyek minél gyakoribb tartása. Addig is, míg a felnőttekkel is bibliaköröket alakíthatnánk, tartsuk meg a vallásos estélyeket. De vigyázzunk kell, hogy ezek el ne színtelenedjenek, a világi elem uralkodóvá ne válják bennünk, még akkor sem, ha különben komoly és építő irányu volna. Tagadhatatlan, hogy lelkésznek, tanítónak az ad legtöbb és legnehezebb munkát, hogy ezeket az estéket változatossá és tartalmassá tegyék. De két nagyon hatásos eszközt sikerült eddig eredménnyel kipróbálnunk. Egyik a vasárnapi iskolás növendékek szerepeltetése volt, mely most bővülni fog a bibliakör tagjainak közreműködésével. A másik pedig a közelben levő lelkészeknek esetleg tanítóknak kölcsönös cserélgetése.

Minden munkaágra még röviden kettőt kell megjegyeznem. Seki se várjon egyszerre nagy eredményeket sem számban, sem lélekben és senki se csüggedjen, el az első sikertelenség miatt. Kis kovász az egész tésztát megkeleszti. Néha lassan, de végre is az egész tömeget átbatja és alakítja.

D. I.

Új lelkészi állás szervezése Nagyváradon.

A nagyváradai presbytérium szeptember 26-án tartott gyűlésében elhatározta, hogy a külterületen levő hívek lelki gondozása céljából felállítja a 4-ik lelkészi állást s az ügy elintézésére bizottságot küldött ki.

Külföld

Modern közeledés a biblíához.

Ilyen címen tartott nemrégben Professor C. H. Dodd egy ifjúsági konferencián igen értékes felolvasást, amiről azt írja a „The Chistian World”, kár, hogy nem lehetett eljuttatni minden keresztyén hájlekba rádió segítségével. Kimondhatatlan lelki haszonnal járt volna az. Éles fényt vetített volna a szentíratok inspirációjának a kérdésére. Mert — az előadó szerint — ennek a kérdésnek a hibás felfogása okozza azt, hogy a bibliát ma aránylag kevesen olvassák. Az eddigi „mechanikal inspiratio” — mondja — a szentíratokat merő eszközökké élettelenítette. Isten üzenetének csupán csak a gépies leíróivá tette. Mint ahogyan a mai üzletember gépirót alkalmaz. Minden egyéniségök, minden eredetiségök eltűnt. Nem úgy fogták fel őket, mint akik örök érvényű igazságokat hirdettek ugyan, de legelső sorban koruk gyermekei voltak és koruknak beszéltek. Ebből a hibás felfogásból eredt aztán az a nagy nehézség, hogy nem tudták összeegyeztetni az emberek Istent, mint szerető Atyát, aminőnek Krisztus megismertette Őt. Jáhívóval, aki erős bosszuálló Isten. Csak annak az igazságnak a megtalálása enyhített valamit ezen az egymást kizárni látszó ellentétben, hogy Izrael Istennek olyan választott népe volt, amely egy magasztos nagy lelki nevelés céljából volt kiválasztva, hogy benne érlelődjék meg a Krisztusban történt tökéletes kijelentése Isten mivoltának. Ez békítette ki a modern értelmet és lelkiismeretet némiképen. Ez mentette meg az ó-testamentumot is.

Professor Dodd szerint azonban ez még nem elég a biblia általános megkedveltetésére, illetve pártatlan becsének felértékelésére. Legelső lépés e tekintetben az, hogy a szentírókat élő, érező, gondolkodó egyéneknek tekintsük, akiknek megvan külön-külön a maguk sajátos felfogásuk, szempontjuk. A prófétákat például nem úgy kell elképzelni, mint akik történelmi titkosításokat komponáltak, amiket csak késői utódok fognak majd kibetűzni, hanem úgy, mint olyan embereket, akiket lelkek mélyéig megrendített valami isteni dolgokban szerzett egyéni átélés és egyenes vonatkozása szavakat szóltak olyan aktuális kérdésekben, amik abban a pillanatban őket és kortársaikat erősen foglalkoztatta. Még fontosabb ez az evangélistáknál, ahol mindenik úgy állítja elének az Idvezítőt, aminő benyomást tett az őreá egyénileg. Egyszóval Professor Dodd előadásának alap gondolata az, hogy Isten örökké ugyanaz. Jóllehet atyai tulajdonságait csak hiányosan tudták felfogni a féltárbár korábbi szentírók. A fejlődés a revelációban volt, nem pedig Isten mivoltában. Sohasem létezett olyan Isten, aki Sámuel próféta szerint „a seregeknek Ura, Istene”, aki a Jézus-Krisztus „mennyei

Atyjává” fejlődött volna ki. Mindig a Jézus Krisztus „szerető Atyja” volt az Isten. Csakhogy Jézus Krisztus kellett ahoz, hogy meglássa Őt olyannak, aminő valóban volt és leszen mindörökké!...

Bokor Sándor.

Megjelent a Református Árvaházi Képes Naptár!

A nagyváradi Protestáns Jótékony Egyesület által fenntartott Református Árvaház javára kiadott 1927. évi Naptár[®] Béres Károly kerületi bizományos könyvnyomdájában elkészült.

Mindjárt a boríték lapja jó hatást vált ki a szemlélő lelkében. Színes kivitelben látható rajta az Árvaház, mögötte a nagyváradi-olaszi-i templommal.

A naptári rész szakít a szentek névnapjainak hagyományos felsorolásával, hanem a református egyház felfogásának megfelelően dolgozza fel a nevek táráit. Közli természetesen a nap feljöttét, nap lementét, a holdváltozásokat s egyéb szokásos elmaradhatatlan adatokat.

Szabolcska Mihály újévi éneke vezeti be az olvasmányokat, amelyek között első a püspök ur cikke Jézus és a gyermekekről. Két világi emberünk nevével találkozunk aztán, Domahidy Elemér egyházkerületi főgondhokkal, dr Thúry Kálmán egyházkerületi ügyésszel, akik sok megszólalni valót mondanak el olvasóinknak. A szépirodalmi rész írói között ott találjuk dr Makkai Sándor erdélyi püspököt, Szabó Mária írónőt, Sárközy Lajos, Peleskey Sándor, Debreczeni István, dr Bodnár Gábor, Szabolcska László, Kürthy Károly, Szaplanczay Bertalan, Balogh Ferenc, Vaday Béla stb. lelkészeket. Az 1926-ik év történetével kapcsolatban 12 oldalnyi képet hoz, amelyek között nevezetesebb Sulyok István püspök, Domahidy Elemér főgondnok, Szabolcska Mihály, dr Makkai Sándor erdélyi püspök arcképe, valamint kerületi középiskolánk épületeinek képe. Célul tűzte ki a Naptár, hogy sorozatosan bemutassa olvasóinak a kerület nevezetesebb templomait, ez alkalommal a máramaroszigeti, szatmári, nagybányai, margittai, élesdi, nagyváradi-olaszi-i templomunk képei láthatók benne.

Befejezésül az egyházkerületi névtár és a vásárok katalógusa áll, olvasható, szép, tiszta új betűkkel, gondos nyomásban.

Tekintettel arra, hogy a Naptár kiadása nem magánvállalkozás, belőle csak annyi példány készült, amennyit megrendeltek a lelkészi hivatalok. Akik keveset rendeltek, akkor fogják sajnálni, mikor a szép és jó könyvet kezükbe veszik. E hónap végére minden lelkészi hivatalhoz el kell jutnia, ha csak a posta közlekedése nem késlelteti.

A Nagyváradi közelében lakók, vagy itt éppen megfordulók személyesen is átvehetik a megrendelt példányokat az olasz- i lelkész hivatalban Csernák Béla árvaatyánál

Irodalom

Református vallás.

Az S. H. S. királtságbeli református egyházmegye megbízásából hitoktatásra és hitérősítésre szerkesztették: Ágoston Sándor Szabó Zoltán. Reform. irattérjesztés Sombor, Csaornica-ulica 26. Ára: 12 dinár.

A 95 oldalas kis zsebkiadású könyvecske szerkesztői kétszeresen is új nyomokon, de mindenestre helyes irányban indulnak. Egyfelől összefoglalják ebben a kis munkában mindazt, amit minden reformátusnak tudnia kell vallása és egyháza, valamint a lelke üdvössége felől, másfelől példát adnak arra, hogy miként lehet és kell a biblia által tanítani a vallást. A bevezetés után megismertet a bibliával, aztán az egyház történelmét adja rövid kivonatban, majd református keresztyén kátében foglalja össze hitünk tanait a Heidelbergi Káté és a II. helvét hitvallás alapján. Az egyházi élet c. szakaszban leleményesen sűriti össze az egyházszertartást és az egyházszervezetet. Majd imádságok, térképek következnek, végül pedig tananyagbeosztást — vagy amint nevezi: utmutatást és vezérfonalat ad — a vallás és énektanításhoz.

— A bibliáról szóló szakaszban legtöbbször csak megnevezi a bibliai helyeket elolvasás és a történeteknek a szentírás alapján való megtanulása végett. A hosszabb szakaszok tartalmát nagyon röviden és egyszerűen szövegezi meg. Az egyháztörténetet tulságosan is rövidnek találjuk, melyben alig van évszám és melynek legnagyobb hiánya, hogy a magyar protestánsizmus történelméből csak 3—4 reformátor nevét és a gályarabok történetét említi meg. A kátében a konfirmáció három fogadását és az urvacsorai három kérdést új, vagy legalább ismeretlen szövegezésben olvassuk, ami felett pro és contra hosszú disputát lehetne folytatni. Az imádságok legnagyobb részét teljesen találó, közismert énekek alkotják. A vallástanítás tantervében megvalósítva látjuk azt az általunk hangoztatott és a városnap iskolában gyakorolt elvet, hogy a vallástanítást nem az ő, hanem az újszövetséggel, Jézus megismertetésével kezdjük az ó-szövetségi történetek helyett, közülök egyedül a teremtetést adva elő, örömmel üdvözljük a szerkesztőket ezért az újításért, mely vallásos életünk kiindulási pontja.

Könyv és műsoly. Történeti elbeszélések. Írta Nagy Sándor, debreceni főgimn. vallástanár,

Hajduhadház. 80—83 lap. Ára 3 pengő. A szerző sajátja. Kedves meglepetést szerzett 10 elbeszélést tartalmazó könyvével a szerző, kinek sokoldalúságát eddig is sokan ismertük és aki most két újabb oldaláról lett ismeretes: mint író és mint rajzoló, illetve fametsző. Könyvének ugyanis a címlapját is maga tervezte és metszette. Elbeszéléseinek tárgyai legnagyobb részben a kuruc- és hajduvilágból valók. Bennük szemléltetődően rajzolja meg a kort és alakjaikat, hiven kifejezi azok hangulatát és tökéletesen jellemzi szereplőit. Nyelve közvetlen, szép, lelkes magyar beszéd. Az elbeszélések mind élvezetesek, érdekesek és hatásoak. A címlap 5 színű fametszete is nemes izlésre és gyakorlott kézre vall.

Előfizetési felhívás.

Isten segedelmével a tél folyamán szeretném kiadni, ha bár a nyomdai költségek fedezésére elégséges előfizetők kapok: „Képek a parochiáról” című novelláskönyvem III-ik s emberi számítás szerint utolsó kötetét. Előfizetési ára lenne -füzött példányonként 120 lei s a megfelelő utánvételi postaköltség. Megjegyzem, hogy a két első kötetből is vannak még példányok (háboru előtti olcsóbb kiadás) s ezeket 60—60, tehát a kettőt 120 lei árban, esetleg együtt küldhetem meg. Szíves előjegyzéseket az alábbi címre kérem beküldeni: Gernyeszeg—Ghermesig, Jud. Mureş. Csak me Ferenc.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel hozom szíves tudomására, hogy a Királyhágómelléki **Kisbetűs Énekeskönyvek teljesen elfogytak** és így azokkal nem szolgálhatok m. t. megrendelőimnek. Ezek egyelőre *újabb kiadásra nem kerülnek*. Nagy betűs Énekes könyvekkel — ára 90 Lei — korlátlan mennyiségben szolgálhatok és ezekből kérem nb. megrendelését átírni. Ezen énekes könyvek is nagyon csinos, egész vászon kötésben lettek előállítva.

Kiváló tisztelettel
BÉRES KÁROLY
az Énekeskönyvek kiadója.

Templom- és harangozás Magyaróiban. A nagykarolyi gyülekezet renovált templomát és két új harangját október 2-án avatta fel Sulyok István püspökünk, egész napra terjedő, több részből álló ünnepség keretében. Közreműködtek még Csernák Béla ker. főjegyző, Havas Gyula esperes, Papp József, Mándi Szabó Miklós és Gönczy Sándor lelkészek.

Egyházi hírek

A szatmári Lorántffy Zsuzsánna Egyesület negyedszázados jubileuma. Minden külső fénytől és pompától mentes, de bensőségben és tartalomban annál melegebb és gazdagabb ünnepe volt szeptember 26-án a szatmári egyház kebelében működő Lorántffy Zsuzsánna Egyesületnek, mikor fennállásának 25 éves jubileumát ünnepelte meg. Az ünnepély délelőtti istentisztelettel kezdődött, melyen az egyesület tagjai erre az alkalomra készített jelvénnel testületileg jelentek meg, élükön gróf Dégenfeld Miksáné diszelnőknővel, aki férjével együtt résztvett a jubiláris ünnepségen. A gyülekezet éneke után Sárközi Lajos németi-i lelkész mondott költői szépségű imádságot, melyet Lénárd Margitka gyönyörű szólóéneke követett. Ezután Csernák Béla nagyváradi lelkész, egyházkerületi főjegyző lépett a szószékre és Máté ev. XXVII. r. 55. v. alapján mélyenjáró és a figyelmet mindvégig lebilincselő egyházi beszédet tartott, felsorolván a keresztyén egyház Jézuskövető nagy asszonyait és rámutatván a Lorántffy Zsuzsánna példájára, buzdította a hallgatóságot az ő erényeinek gyakorlására. Az istentiszteletet a gyülekezet buzgó éneke zárta be. Istentisztelet után az egyesület ünnepélyes közgyűlést tartott, melyet a 63. dics. 1. versének eléneklése után Domahidy Elemér egyházkerületi főgondnok, az egyesület diszelnőke nyitott meg tartalmas, szép beszéddel. Ezután Boros Jenő lelkész, az egyesület ügyvezető-elnőke, ismertette a Lorántffy Egyesület 25 éves történetét, vázolván a megalakulás előzményeit és felsorolván a negyedszázados működés eredményeit. Ezt követték az üdvözlések. A németi-i testvér református egyház és templomi nőegylet, a kath. karitás, a jótékony nőegylet, az evangélikus egyház és templomegyesület, ref. felsőleányiskola, a ref. főgimnázium és népkonyha részéről köszöntötték szebbnél-szebb beszédekkel a jubiláló egyesületet, amelyekért Debreczeni István lelkész az egyesület titkára mondott hálás köszönetet és be-
rekesztette a diszgyűlést. Az Istenben való rendíthetetlen bizodalom érzése jutott kifejezésre a XC. zsoltár közös eléneklésében, mellyel a gyűlés véget ért. Délután 5 órakor az egyesület tagjai kivonultak a vasút melletti temetőbe, az egyesület alapítójának Biki Károly esperesnek sírjához, a kegyelet leróvása végett. Itt Debreczeni István lelkész tartott emlékbeszédet és koszorút helyezett el a sírhomra. Este a színházban ünnepi előadás volt, melynek műsorát Szabados Árpád értékes költeménye, festői korhű élőkép, a város összes dalárdáinak énekszáma, dr. Paál Árpád orsz. képviselő mély gondolású beszéde, dr. Böszörményi Emil művészi zongoraszáma, Erdődyné Kerekes Erzsébet nagyhatású szavalata és 14 pár által előadott régi palotás nemzeti tánc képezték.

A híripi református egyház örömnünetet ült a múlt hó vasárnapján, amikor 30.000 Lei költséggel kijavított orgonáját ismét használatba vette. Az ünnepélynek nagyon szép idő kedvezett, ami nagyban fokozta annak sikerét. Az ünnepi istentiszteleten felzengett az ének a megújított orgona hangjai mellett erőteljesen, áhitatot keltően, melynek elhangzása után Bagothay Sámuel főgimn. vallástanár mondott bensőségteljes, szép avató imát. Ezt követte az ombodi énekkar precíz készületségre valló, összhangzatos éneke, Szőke József tanító vezénylete mellett. Az ünnepi egyházi beszédet Boros Jenő szatmári lelkész tartotta a 150.ik zsoltár alapján buzdítván a hiveket Isten dicsőítésére és az ő törvénye szerint való nemes életre. Az ombodi énekkar éneke után Orosz Ernő helybeli lelkész olvasta fel az orgonajavítás költségeire adakozók névsorát és megáldotta az ünneplő gyülekezetet. Végül a gyülekezet éneke zárta be az ünnepélyes istentiszteletet. Délben az iskola tágas termében közebéd volt a vendégek tiszteletére. A délutáni istentiszteleten Kürthy Dezső szamoskőrödi lelkész hirdette az ígét, beszélvén az Isten országa eljövételéről, Szőke József ombodi tanító pedig kellemes szóló énekével gyönyörködtette a gyülekezetet. Délután 6 órakor műkedvelő előadás volt a községháza udvarán levő tágas épületben, amelyen Bodor Miklós és Orosz Ilonka egy Petőfi életéből merített témájú dialogot adtak elő ügyesen. Felker József pedig két megható tartalmu költeményt szavalt el nagyhatással. A Bodor Juliska, Kajdy Emma és Kajdy Vilma bájos jelenete után a helybeli ifjúság a „Virág-fakadás” c. szindarabot játszotta el Szűcs Béla tanító dicséretet érdemlő betanításában. Végül Bodor Miklós gyönyörködtette szólóénekével a hallgatóságot.

A szatmári bibliakörök missziói kirándulása. A szatmári Ifjúsági Bibliakör és a női kereskedelmi iskola bibliaköre a nyári szünet alatt, midőn heti összejöveteleiben is szünetet tartott, kirándulásokat rendezett a megye szép vidékeire, összekötve a saját építését és nemes szórakozását a környékbeli gyülekezetek és az ottani ifjúság meglátogatásával. Egy alkalommal Bődössárfürdő környékére rándultak ki, amikor délután Vámfaluban vallásos ünnepélyt tartottak, utána pedig az ifjúságot buzdították a bibliakör megalakítására. Más alkalommal pedig Misztótfalu környékének szépségeit és nevezetesebb helyeit keresték fel és délutánra visszatérve Misztótfaluba szintén vallásos ünnepélyt rendeztek a mohácsi csata napján megemlékezve a nagy évforduló jelentőségéről és az utána következő időkben a reformáció hivatásáról. Itt is külön előadásokat

tartottak az ifjúság előtt is, melyek után a jelen levők nagy lelkesedése mellett megszervezték a bibliakört. Az igehirdetést mindegyik alkalommal a körök vezetője: Debreczeni István lelkész végezte és ugyancsak ő szervezte meg az ifjúságot. Az ünnepélyek többi számait a körök tagjai látták el szavalatokkal, ének és zenekari számokkal. Beregi István ig. tanító pedig előadásokat tartott. A szatmári gyülekezet presbyterei közül is többen jelen voltak. A befolyó perselypénzeket mindegyik alkalommal a lelkészárva javára fordították és ezzel megkezdték a Kálvineum alapvetését.

A színtel [Arad-m] leányegyháznak szüksége volna olyan nyugdíjas tanítóra, tanítónőre, vagy óvónőre, ki az állami iskolába járó reformnövendékeknek napi 1—2 órában a vallást, éneket és magyar nyelvet tanítaná s a felnőtteknek vasárnaponként vallásos felolvasásokat tartana a felügyelő-lelkész irányítása mellett és az új énekeket begyakorolni. — Javadalom: lakás, kerttel, mely most 1500 Leit jövedelmez, 4 és fél hold föld [értéke 7—8 ezer Lei] és minden gyermek után 15 liter buza, 15 liter tengeri és 10 Lei. Ha megszeretik, önkéntes ajánlás útján fokozódik. Érdeklődők Fogarassy Bálint felügy. lelkészhez forduljanak. Adea—Ágya, Arad-m.

Sedes. A szamoskrassói lelkész-kör 1926. június 7-én tartott értekezletén azt határozta, hogy „a lelkiélet erősítésére, a pásztorális bajok, nehézségek könnyítésére, gyülekezeti, iskolai sérelmek, nézeteltérések orvoslására felujtja az u. n. sedes-eket olyanképpen, hogy amelyik gyülekezetben tanácsra, felvilágosításra, a megértés, szeretet, békeesség útjának egyengetésére van szükség, oda az értekezlet egy-két lelkésztársat küld ki, hogy személyes megjelenésükkel a felmerült ellentéteket elsimítsák, a lelkeket lecsendesíteni, meggyőzni próbálják, az őszinte bizalmat, megbecsülést felkeltsék.” E határozatnak kívánt eleget tenni a kör elnöke, amidőn szeptember 26-án a sedes helyül Kakszentmártont, kiküldöttek gyanánt pedig Gyöngyössy Gyula és Gacsályi Zsigmond lelkészeket jelölte ki. A kiküldöttek a kör elnökével Györfy Kovács Józseffel együtt megjelentek és az ott eltöltött vasárnapot úgy a lelkész, mint a gyülekezet meghitt, meleg, áldásos ünnepnapjává avatták. A délelőtti istentiszteleten Gy. Kovács József 2. Tim. 2. 15. alapján intette, buzdította a gyülekezetet a család, egyház és fajunk iránti munkás szeretetre. Délután Gacsályi Zsigmond a Zsid. 10. 23—25. alapige felhasználásával tárta fel azokat a kincseket, amelyeket a nehéz viszonyok között, gyűlölet világában, kísértések ostroma alatt a magyar ref. anyaszentegyház ad hiveinek.

Ezután Gyöngyössy Gyula tartott bevezető előadást a vasárnapi iskola szükségességéről, annak fontosságáról, áldásos voltáról, majd a talentumokról szóló példázat nyomán egy mintatanítást tartott az összegyűjtött gyermekeknek, melyet a felnőtt gyülekezeti tagok is feszült figyelemmel hallgattak végig. Az ünnepséget presbiterekkel folytatott megbeszélés zárta be, amelyen a kölcsönös felvilágosítások, utasítások, jó tanácsok adtak meg kellő tapintattal és szeretettel. A kiszállás, hisszük nem volt hiábavaló, mert az áhitatban megfürdött lelkeken, bizalmas közeledő tekintetekben, meleg kézszorításokban ott érzett egy új élet hajnalhasadása, amely biznnyal el fog következni a kakszentmártoni gyülekezetben.

Rövid hírek. A budapesti Kálvin-téri templom 400 millió költséggel renoválják. A munkálatok szept. elejére lesznek készen. — A Keresztény Ifjúsági Egyesületek Helsingforsban augusztus 1—6 között világkonferenciát tartottak 1500 résztvevővel. — A budapesti református egyház négy osztályu elemi iskolát nyitott meg hollandiai hitsorsosaink segítségével. Az iskola alapját képező összeget a holland elemi iskolás növendékek gyűjtötték össze. — A szatmári kántori állásra Csecskedi Károly lázár-i kántortanítót választotta meg a presbyterium. — Dr. Baltazár Dezső augusztus 15-én töltötte be püspökségének 15-ik évét. — Szeghalmon Péter András ottani polgár hagyományából új gimnázium nyílt meg.

Új református internátus. A szatmári főgimnázium tanárkara és igazgatótanácsa erre az iskolai évre internátust nyit meg, melybe a későbbi közhírré tétel dacára is jelentékeny számmal jelentkeztek növendékek. A felügyeletet és a nevelés irányítását a tanárok látják el, akik állandóan a növendékekkel lesznek és így az internátus a legjobb reményekre jogosít.

Megjelent és kapható

a magyar tannyelvű el. iskolák számára a legújabb miniszteri tanterv szerint átdolgozott, Dr. CABA ÁGOSTON kir. tanfelügyelő által irt

Román nyelvkönyv

(Gramatică Română) IV. kiadás. A leckék a tantervben előírt beszéd- és értelemgyakorlati anyagot tárgyalják. — Kapható: **Béres Károly könyvkereskedésében** Oradea—Nagyvárad, Iosif Vulcan—Nagy S.-utca 14.

Ara
26
Lei

Lelekesztőválasztás és meghívás. A színerváraljai gyülekezet Juhász Péter volt máramaros-szigeti főgimn. igazgatót, okl. lelkészt választotta meg és a szatmárudivari gyülekezet is ugyancsak őt hívta meg lelképásztorául. Juhász Péter az udvari meghívást fogadta el és rövidesen el is foglalja új állását.

Szerkesztői üzenetek ...

W. J. Iriny. A pályázati határidőt a lapnak technikai okokból való késése miatt kellett megváltoztatni. — **F. B. Ágria.** Készséggel közöltem, bár az anyagiak felett a kiadóhivatal dirigál. Hiszem azonban, hogy nem lesz kifogása ellene.

Hivatalos rész

A református püspöki hivatalról Oradea.

2139—1926. sz.

Pályázat

a nagybányai református egyházmegyébe kebelezett Seini-i (Szinerváralja) egyház lelkészi állására.

Fizetés: 1. Lakás és kert használata természetben. 2. A heti vásárvám felének jövedelme címén 2500 Lei. 3. Késpénz az egyház pénztárából évnegyedenként fizetve: 6000 Lei.

4. Az egyház erdejéből az üzemszerinti 0386 kat. hold évi vágás $\frac{2}{3}$ -ad része átadva az erdőn; vágatás, lehozatal a lelkész terhe; ebből az egyház évi — mintegy 8—10 drb fa — szükséglete is fedeztetik, érték 6000 Lei.

5. A papi telekből elszakított kéttelek bére 24 L.

6. 13 kat hold föld természetbeni haszonélvezete, értékelve 7000 Lei.

7. A színerváraljai 1208. sz. betétben 1 kat. hold 1136 □ öl föld haszonélvezete, értékelve: 2000 Lei.

8. Temető használata: 600 Lei.

9. Remetemezőről önkéntes buzaadomány 256 l. buza, de amiért az egyház nem szavatol.

10. Palást-díj kerületi határozat szerint, értéke: 1000 Lei.

11. Az állami elemi iskolai vallástanításért az egyház pénztárából: 2000 Lei.

Jegyzet: A lelkész lak. meszeltetése, az egyházlátogatók ellátási költsége, az ingatlanok minden adója az egyház terhe. Az apahegyi leányegyház gondozása, kölcsönösen megállapítandó díjért, a lelkész kötelelessége lesz.

Pályázati határidő a hivatalos lapban való megjelenéstől számított 3 hét. A pályázók kérvényeiket okmányokkal szerelten Széll György espereshez Orășul-nou—Avasujváros, Szatmármegye küldendők.

Az állást 6000 Lei gyümölcsfaváltság terheli s eshetőleg 4000 Lei szőlőváltás.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Oradea—Nagyvárad, 1926 október.

Sulyok István,
püspök.

Pályázat

a posalakai ref. egyház kántor-tanítóságára.

Fizetés: 1. Természetbeni lakás. 2. 10 köből buza, 10 köből szemes tengeri. 3. Fa- és szénaváltás 2302 Lei. 4. Munka- és kertváltás 1150 Lei. 5. Tandij-pénz 2460 Lei s minden gyermek után 1 csirke. 6. 2 és fél méter tűzifa beszállítva. 7. 5 hold jöminőségű szántóföld, adóját egyház fizeti. 8. Stóla. 9. Kiutalás esetén államsegély.

Köteleesség: Az osztatlan iskola és az ismétlő gazdasági iskola tanítása, kántori teendők végzése, lelkész helyettesítése, egyházi jegyzőség, lelkész irányítása mellett vasárnapi iskola vezetése.

Pályázhatnak román honosságu, nosztrifikáló vizsgát tett, kántori képességgel bíró férfi-tanítók, kik katonai kötelezettségüknek eleget tettek. Amennyiben megfelelő férfi-tanító pályázó nem lenne, nő-tanítót is alkalmazunk ideiglenes minőségben. Pályázni szándékozók szabályszerű okmányokkal felszerelt kérvényeikkel Posalaca ref. lelkész hivatalhoz, utolsó posta Tileagd, küldjék be. Személyes megjelenés szükséges. Pályázat határideje a hirdetés megjelenésétől számított 15 nap. Állás azonnal elfoglalandó.

Presbiterium.

214—1926 szám.

Pályázat.

A resicai református egyházközség pályázatot hirdet eltávozás folytán megüresedett régi felekezeti iskolájának kántortanítói állására.

Javadalom: 48.000 Lei havi előleges részletekben. Két szoba, konyhas lakás, villanyvilágítással és vízvezetékekkel. Stóla. Az egyház rövid időn belül hozzá jut az Agrár-törvény által előírt földhöz: így a tanító számíthat az őt megillető mennyiségre.

Köteleességek: I—VI osztatlan osztály vezetése, lelkésznek egyházi s egyháztársadalmi munkában segédkezés, szükség esetén helyettesítése. Pályázhatnak lehetőleg katonaviselt tanítók állam-érvényes oklevéllel s román nyelvismerettel. Léviták előnyben részesülnek és számíthatnak 1927. január 1-től az államsegélyre. A lévita a Resicához tartozó szörványok kinevezett s. lelkésze. Az egyházközség a költözködésnél megtéríti a személy-jegyet és egyéb költségek 50% át. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől számított 10 [tiz] nap. Az állás megválasztás után azonnal elfoglalandó. Személyes bemutatkozás előnnyel jár. Mihez tartás végett közöljük, hogy városunkban román-németnyelvű gimnázium van és magántanításra is alkalom kínálkozik. A jövő iskolai évtől a második tanerő is be fog állíttatni.

Kellően felszerelt okmányok — személyi táblázat nem hiányozhatik — a lelkész hivatalhoz küldendők.

Reșița—Resica, jud. Caraș.

Presbyterium.

Pályázat. Szolgálatképtelen vagyok, segéd-lelkészt keresek. Fizetése havonként 2000 Lei, koszt, lakás, fűtés, világítás. Sürgős. Belényes-ujlak—Uileac de Beius, jud. Bihor, 1926 október 4. Sipos János, ref. lelkész.

Harangokat,

vas harangszerelőanyagokat ajánl
és vas harangálmányokat

33

Hönig Frigyes harang-
öntődéje

ARAD, Strada Bariliu No. 10-21. Alapított 1840.

Orgonahomlokzatsipok

a rekvirált sipok helyébe elsőrendű kivitelben készülnek

Wegenstein L. Fiai orgona- és harmonium-
gyárában, **Timisoara.**

Kitűnő hangú harmoniumok és pedálos harmo-
niumok állandóan raktáron. Orgonajavítások,
tisztítások és hangolások pontosan eszközöltetnek.
Költségvetéssel és harmonium árjegyzékkel díj-
talanul szolgálunk.

26-12

BISZÁK JÓZSEF

harang- és ércöntődéje Ghioroc-on
(Győrök, Brad-megye)

a legutányosabb árak mellett
készít a legfinomabb anyagból
bármely hangú és nagyságú
a legdiszesebb kivitelben, kívánatra feliratokkal, képek-
kel díszítve, ingó rendszerű vas felső koronával, vagy
bármely más kívánt rendszerű állvánnyal. Gyártmányai
kiválóságát több elismerő levél igazolja. Érdeklődőknek
részletes leírással és árajánlattal készséggel szolgál.
[Megrendelésnél kérem ezen lapra hivatkozni.]

33

harangot,

Harang és fémöntőde

10

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu—Nagyszeben
szállít templomi harangokat ga-
rantált békeöntözésben, művészi
kivitelben a legmesszebbmenő jót-
állás mellett. Hosszu évi tapaszt-
alatok ezen szakmában első-
rendű munkát biztosítanak.

Képviselet: Kérjen külön ajánlatokat.
Safu-Mare—Szatmár, Arany János-utca 22. szám

BERGER és SPINDLER

nagyszebeni harangöntők ajánlják

h: bor: előtti művészi kivitelben és minőségben készült
templomi

harangjaikat

Szállítási idő a megrendeléstől 30 napon belül. Az
árak a legolcsóbb napi ár. Jótállási idő: 15 év.
Szavatolnak a hangok tisztaságáért és összhang-
jáért. Hajlandók kedvező fizetési feltételeket adni.

10-13

ÜRÖGDI SÁNDOR

SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLO

ORADEA
NAGYVÁRAD

Strada Simeon Stefan — Bethlen-utca 44. szám.

Elvállal: a legkényesebb igényt is kielégítő
szobafestő és mázólo munkákat a
legjobb kivitelben, jutányos árakon!

15-13

Megjelentek

Telefon szám 6-22.

A Dr Szentpéteryné—Gazdag-féle

TANKÖNYVEK

A magyar tannyelvű elemi iskolák
I—VII. oszt. számára, 371—926
és 131—926. sz. alatt miniszterileg
engedélyezve. A legújabb miniszteri
tantervi utasítás alapján készültek
magyar és részben román nyelven is.

Második bővített kiadás! Iskoláknak 10% engedmény és franco.

BIZOMÁNYI LERAKAT

BÉRES KÁROLY

könyvkereskedésében

Oradea—Nagyvárad Str. I. Vulcan (Nagy Sándor-utca) 14.

Béres Károly könyvnyomdája, Oradea—Nagyvárad.